

A Fővárosi Ítéletábra a dr. Kreis Gyula Máté ügyvéd által képviselt felperes neve felperesnek a dr. Buzásiné dr. Ócsai Edit ügyvéd által képviselt alperes ellen szállítványozási szerződés megszegéséből eredő kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. április 18. napján kelt 8.G.44.402/2016/6. számú ítélete ellen a felperes által előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 300.000 (háromszázezer) forint ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 1.119.500 (egymillió-száztizenkilencezer-ötszáz) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

1.

A felperes módosított keresetében 13.993.452 forint kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest a régi Ptk. 503. § (1) bekezdése, 520. § (1)-(2) bekezdései, 521. § (3) bekezdése, vagy a régi Ptk. 361. § (1) bekezdése alapján. Teljes kárigényéből 2.855.570 forintot az alperesnek teljesített szállítványozási díjként, 9.343.750 forintot a küldeményben bekövetkezett kárként, 3.642,42 USD-nek megfelelő 801.332 forintot az amerikai közreműködő cégnek kifizetett díjként, míg 986.800 forintot a saját és a családja USA-ba történő kiutazásával összefüggésben keletkezett költségként jelölt meg. Az utóbbi két tétel esetében a régi Ptk. 520. § (1) bekezdésére, a 318. § (1) bekezdésére és 339. § (1) bekezdésére valamint a 355. § (4) bekezdésére alapította igényét. Arra hivatkozott, hogy az alperes ügyvezetőjét a megbízás elvállalását megelőzően tájékoztatta arról, hogy az USA-ban való tartózkodásra ESTA vízum alapján jogosult. Az alperes ennek tudatában vállalta el a személyes ingóságait tartalmazó konténer USA-ba történő szállításának megszervezését, noha tudnia kellett a rendelkezésére álló iratok alapján, hogy a vállalatát nem tudja teljesíteni, és a régi Ptk. 515. § (2) bekezdése és a Magyar Általános Szállítványozási Feltételek (a továbbiakban: MÁSZF) 3. § 2-3. pontjai szerinti felhívási kötelezettségének nem tett eleget.

2.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, mert szállítványozói felelőssége nem áll fenn. A MÁSZF rendelkezései alapján hivatkozott arra, hogy nem esik felelősségi körébe annak ellenőrzése, hogy a megbízó rendelkezik-e személyes holmija beviteléhez szükséges hatósági engedéllyel az Amerikai Egyesült Államok területére. A felperes érvényes bevándorlási okmányainak megléte előzetesen nem merült fel, csak két nappal a konténer USA-ba érkezése előtt derült ki, hogy ESTA vízummal rendelkezik, ami nem tette lehetővé a nagy értékű személyes ingóság bevitelét. A vámkezelés és a beléptetés a szükséges okmányok hiánya miatt nem történt meg, a hatósági intézkedés során bekövetkezett kárért így felelőssége a régi Ptk. 514. § (1) bekezdése, 520. § (1) és (3) bekezdése,

valamint 501. § e) pontja és 494. § (1) bekezdései alapján kizárt.

3.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest az alperes javára 627.000 forint perköltség, az állam javára 889.480 forint le nem rótt illeték megfizetésére.

3.1.

Az ítéletben tényként állapította meg, hogy a felperesi jogelőd - **U. J.** - és az alperes között 2013. november 18-án szállítmányozási szerződés jött létre, amely alapján az alperes vállalta, hogy megszervezi a felperes és családja személyi holmijának a továbbítását az Amerikai Egyesült Államokba 40 lábas konténerben 2013. november 20-i feladással az ..., ... u. 38. szám alól **L....**, Texas lerakási hellyel. A megjelölt teljesítési hely **K. T.** címe 0803 ..., USA volt. A felperes a rakományról 2013. november 20-án jegyzéket vett fel, ebben tételesen megjelölte a konténerbe helyezett ingóságokat, összesen 259 tételt. Értékét 42.700.000 forintban, 194.090,91 USD összegben határozta meg. A küldemény csomagolásában és a konténerbe való elhelyezésében az alperes megbízásából eljáró ... Transz Kft. közreműködött. Az alperes a megbízás alapján a küldeményre biztosítást kötött. A konténer érdi címre történő kiszállítására, majd a konténerbe való berakodást követően a kiszolgáltatásra a ... Terminál-BILK Zrt. részére az ... Trans Kft.-nek adott megbízást. A BILK terminálról a konténert vasúton továbbították Hamburgba, és onnan hajóval az Amerikai Egyesült Államokba Houston kikötőbe. Az alperes a konténer tengeri fuvarozásának elvégzésével a ... Lloyd német társaságot bízta meg és a ...&Co. amerikai speditőr társaságnak adott megbízást arra, hogy Amerikában eljárjon a beléptetés és a vámügyintézés során. A 2013. december 13-án küldött e-mailben tájékoztatta a felperest arról, hogy a beléptetési nyomtatványt - amit a felperesi jogelőd előzetesen aláírt - kitöltötte, látogató helyett azt javasolták, hogy áttelepülőként jelölje meg. 2013. december 16-án e-mailben megküldte az amerikai speditőr partnerének a levelét, valamint kérte annak a közlését, hogy a felperesi jogelőd útlevelében van-e amerikai vízum, vagy rendelkezik-e tartózkodási kártyával, mivel ezt a vámkezelésnél be kell mutatni. A felperes ugyanezen a napon küldött e-mailben tájékoztatta az alperest arról, hogy turista vízumuk van, ami március 5-én lejár, ESTA vízummal mentek ki az USA-ba, ami egy két évig érvényes beutazási engedély, minden utazónak, aki a vízummentességi program keretében kíván az USA-ba látogatni, vagy átutazik rajta, szükséges kérelmeznie. Az alperes az amerikai speditőr tájékoztatását követően 2013. december 20-án közölte a felperessel, hogy a vámhatóság végleges döntése szerint a rendelkezésre álló vízumával nem lehet bevinni a személyes holmit az Amerikai Egyesült Államokba, mert ahhoz legalább érvényes tartózkodási engedély, vagy érvényes nem turista vízum szükséges. Tájékoztatta arról is, hogy a vámhatóság döntése alapján a konténert vissza kell hozni. Az amerikai speditőr 2015. augusztus 26-án kelt nyilatkozata szerint a konténer kikötőbe érkezésekor a felperesi jogelőd által aláírt formanyomtatványokat és az útlevelét benyújtották az USA vámhatósága részére a kísérő nélkül érkezett személyes ingóságok illetékmentes behozatalának engedélyezése végett. A vámhatóság tisztségviselői a kikötőben a konténer felnyitását rendelték el, a zárat feltörték és a konténer tartalmát megvizsgálták. A konténerben nem találtak tiltott vagy gyanús tételeket, a beléptetéssel foglalkozó részleg mégsem engedélyezte a konténer tartalmának a behozatalát, mert nem volt kellően dokumentálva, hogy a felperesi jogelőd engedéllyel rendelkezik arra, hogy az Amerikai Egyesült Államokban lakhasson, ami indokolta volna a személyes ingóságai behozatalát. A vizsgálatot követően a hatóság képviselői a vámszárazat visszahelyezték a konténerre. Az ingóságokat visszaszállították Magyarországra, melynek megszervezésével a felperesi jogelőd szintén az alperest bízta meg. Az alperes 2014. január 30-án a ... Spedition nevű társaságot bízta meg Bremenhaven-Budapest BILK terminál viszonylatban a konténer továbbítására, míg a felperes a vámkezelésre a ... Zrt. részére adott megbízást. A HLXU ...-3. számú konténert a BILK terminálon az alperes megbízásából 2014. február 15-én az ... Trans Kft.

ép zárral, sértetlenül vette át és a felperesi jogelőd részére az érdi címen kiszolgáltatta. Ugyanezen a napon a kiszolgáltatás és felnyitás után az ... Trans Kft. jegyzőkönyvet vett fel, amelyben rögzítették, hogy a konténerben az ingóságok láthatóan hiányos állapotban érkeztek meg, nagy mennyiségben történt a konténerből lopás és súlyos rongálási károk keletkeztek. A konténer felnyitását követően a kirakodáskor **A. Z.** független kárbiztos volt jelen, aki fotókat készített és jegyzőkönyvet vett fel, majd kárszakértői véleményt készített a biztosító részére, melyben a kár összegét 9.349.750 forintban jelölte meg. A biztosító a felperes kárigényét azonban elutasította arra hivatkozással, hogy a vám- és más hivatalos eljárás által okozott veszteség kizárt a biztosításból.

3.2.

Az ítélet jogi indokolásában az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felek között a régi Ptk. 514. § (1) bekezdése szerinti szállítványozási szerződés jött létre 2013. november 18-án, jogviszonyukra azonban a MÁSZF rendelkezései nem alkalmazhatóak, mert az mint általános szerződési feltétel nem vált a szerződés részévé. A MÁSZF a Kúria BH2004. 197. számú eseti döntése értelmében csak ajánlás, nem tekinthető jogszabálynak, a felek pedig a megbízásban nem kötötték ki az alkalmazását. Vizsgálta a felek szerződéskötéskori akarátát, a szállítványozási szerződés tartalmát, teljesítését és a szállítványozó felelősségét a kártérítés törvényi tényállási elemei alapján. A tényállást érintően rögzítette, hogy ... Sándor és **G. Cs.** tanúvallomásai alátámasztották, hogy az Amerikai Egyesült Államokból történő visszaszállítást követően a konténerbe berakodott áru hiányosan és részben sérülten érkezett vissza. **G. Cs.** gépkocsivezető és **A. Z.** kárszakértő vallomásai alapján állapította meg, hogy a visszaérkező konténeren lévő zár sértetlen volt, mivel a plombát a gépkocsivezető vágta le, amelyről **A. Z.** fényképfelvételt készített. Nyilatkozatuk szerint két plomba volt a konténeren, egy vastagabb BILK Kombi, amit csak erővágóval lehetett elvágni, és egy másik houstoni szalagzár, amelyen a plomba száma 206727. A konténeren lévő zár sértetlenségéből következtetett arra, hogy az áru sérülése és hiánya nem a fuvarozás tartama alatt következett be. **F. A.** fuvarozó tanúvallomása támasztotta alá, hogy a konténert a tengeri fuvarozás során nem nyitották ki, az ép zárral érkezett az amerikai kikötőbe. A csatolt e-mail váltások és az amerikai speditőr nyilatkozata alapján találta megállapíthatónak, hogy az amerikai hatóság a konténer vizsgálatát rendelte el, melynek során megvizsgálták a konténer tartalmát, de a beléptetéssel foglalkozó részleg nem engedte a bevitelét az USA-ba, mert nem volt kellőképpen dokumentálva, hogy a felperes engedéllyel rendelkezik arra, hogy ott lakhasson, ami indokolhatta volna a személyes ingóságai behozatalát. **K. T.**nak a tengerentúli szállítványozás során elrendelt vámvizsgálat gyakorlata körében tett tanúvallomásával szemben az amerikai speditőr nyilatkozatát fogadta el a ténylegesen felmerült körülményekben található eltérés miatt. A szállítványozási szerződés teljesítésének körülményei körében a rendelkezésre álló iratok és nyilatkozatok alapján nem találta megállapíthatónak, hogy a felperes jogelődje tájékoztatta volna az alperest arról, hogy a rakományjegyzék szerint feladott ingóságok egy részét kereskedelmi forgalomban kívánják értékesíteni. Vizsgálta a szerződés tárgyát, ami a felperesi jogelőd és a felperes személyes holmijának az Amerikai Egyesült Államokba történő szállítására vonatkozott, így az alperes mint szállítványozó feladatát nem képezte a felperesi jogelőd és a felperes USA-ba történő beutazásához szükséges engedélyek beszerzése, az ezzel kapcsolatos tájékoztatás és ügyintézés. Az amerikai speditőr nyilatkozata alapján állapította meg, hogy a konténer behozatalának a megtagadása nem a szállítványozó érdekkörébe tartozó okból merült fel. Az alperesi ügyvezető nyilatkozata és a per egyéb adatai alátámasztották, hogy a szállítványozó a fuvarozó kiválasztásánál a régi Ptk. 515. §-ában foglalt kötelezettségének eleget tett. A szállítványozó felelősségét a régi Ptk. 520. § (1) és (2) bekezdései alapján vizsgálta, és megállapította, hogy az 520. § (2) bekezdésben foglalt feltételek nem állnak fenn, mert az alperes nem maga fuvarozta a küldeményt, a konténert lezárva továbbította és a kár nem a fuvarozás során, annak tartama alatt következett be, amit alátámasztottak a csatolt fuvarlevelek, valamint **G. Cs.**, **F. A.** és **A. Z.** tanúvallomásai. A régi Ptk.

520. § (1) bekezdés második fordulatóban foglalt feltételek sem álltak fenn, mert az alperes a régi Ptk. 515. § (1) bekezdésében foglaltaknak eleget tett, így a fuvarozók, más szállítmányozó, az amerikai speditőr kiválasztása, az útirány megállapítása és egyéb kötelezettségei teljesítése során mulasztás nem terhelte, az általa megbízott amerikai speditőr is teljesítette tájékoztatási kötelezettségét, így az a körülmény, hogy Houston kikötőjében a konténer hatósági vizsgálata során az áru megsérült, illetve abban hiány keletkezett, nem alapozza meg az alperes mint szállítmányozó felelősségét.

4.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát, másodsorban a hatályon kívül helyezését, a jogalap tekintetében a Pp. 213. § (3) bekezdése alapján közbenső ítélet meghozatalát és az elsőfokú bíróságnak az összecszerűség tekintetében új eljárás lefolytatására és határozat hozatalára utasítását kérte a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem okszerűen értékelte, így a megállapított releváns tényállás sem helytálló, ennek folytán a döntése jogszabálysértő, valamint az indokolási kötelezettségének sem tett kellő mértékben eleget. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévesen és iratellenesen rögzítette a szerződés tartalmát, mivel **K. T.** nem kontakt személyként, hanem címzettként szerepelt a megbízásban, az alperesnek az ő címére kellett volna a jogelődje személyi holmijának továbbítását megszerveznie, ennek ellenére tévesen feladóként és címzettként is a jogelődöt tüntette fel. Ebben az esetben fel sem merülhetett volna annak a kérdése, hogy látogató vagy áttelepülő-e és nem adott olyan utasítást sem, hogy áttelepülőként jelölje meg az alperes a beléptetési okmányokon. Az alperes tudomással bírt arról, hogy a jogelődje csak ESTA vízummal rendelkezik, ezért tévesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy csak 2016. december 16-án szerzett tudomást arról, hogy csak turista vízuma van. Már a megbízás elvállalása előtt tájékoztatta ennek tényéről, amit igazol, hogy az alperes a jogelődje útlevelét lemásolta és közjegyzőhöz is elküldte. A vízum kérdése akkor vált központi kérdéssé, amikor a beléptetési nyomtatványokon látogató helyett az áttelepülő rubrikát jelölte meg. Hangsúlyozta, hogy az alperes sem a pert megelőzően, sem a per során semmilyen hivatalos iratot nem tudott csatolni arról, hogy a konténerrel kapcsolatban az amerikai vámhatóság milyen döntést hozott, és arról sem, hogy a konténert bárhol, bármikor hivatalos szerv nyitotta volna fel és vizsgálta át. Érvelése szerint az alperes védekezésének is ellentmond ez a megállapítás, mert amennyiben a hiányos okmányok miatt döntöttek úgy, hogy a konténer nem vihető be az Egyesült Államok területére, abban az esetben nem is volt szükség az átvizsgálásra. **K. T.** és **A. Z.** nyilatkozataira utalt, amely szerint az amerikai vámhatóság a vámvizsgálat esetén mindent írásban, a legnagyobb részletességgel dokumentál. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az amerikai speditőr 2015. augusztus 26-án kelt nyilatkozatát fogadta el, aki álláspontja szerint nem tekinthető elfogulatlanak és nyilatkozatát semmilyen hivatalos irattal, jegyzőkönyvvel vagy határozattal nem támasztotta alá. Az elsőfokú bíróság így jogszerűtlenül állapította meg, hogy a konténerben bekövetkezett kár az amerikai vámhatóságok vizsgálata során keletkezett. Iratellenes ténymegállapítás azt is, hogy a konténer kiszolgáltatására 2014. február 15-én ép zárral, sértetlenül került sor, mert a visszaút előtt a houstoni kikötőben rátett vámzár a konténerből került elő. A HLXU ...-3. számú vámzár nem Houstonban került a konténerre, az a vámzár volt ép, amit a magyar vámhatóság a BILK terminálon helyezett fel. Ennek alátámasztásaként **A. Z.** kárszakértő fényképfelvételeire és nyilatkozatára, továbbá **G. Cs.** tanúvallomására utalt. Álláspontja szerint **F. A.** nem tekinthető elfogulatlanak, mivel az alperessel évtizedes üzleti kapcsolatban áll. Kiemelte, hogy nem állította, hogy az alperes feladatát képezte az USA-ba történő beutazáshoz szükséges engedélyek beszerzése, hanem csak azt, hogy tájékoztatnia kellett volna arról, hogy ESTA vízummal nem tud eleget tenni a megbízásnak. Az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben így a konténer behozatalának megtagadása arra volt visszavezethető, hogy az alperes a belépési okmányokat helytelenül töltötte ki és a címzett nevét

helytelenül adta meg a fuvarokmányokon. A bizonyítékok helyes értékelése és helytálló tényállás megállapítása esetén ezért az elsőfokú bíróságnak a kereseti kérelemnek helyt kellett volna adnia.

5.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult, mert az álláspontja szerint érdemben helyes, megalapozott, a jogszabályoknak megfelel. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú eljárás során a Pp. 164. § (1) bekezdésben foglaltak alapján bizonyította, hogy a tájékoztatási kötelezettségének folyamatosan eleget tett és a szállítmányozási szerződést szerződésszerűen teljesítette. Az a körülmény, hogy az Amerikai Vám- és Bevándorlási Hivatal nem engedélyezte a küldemény USA területére történő belépését, nem az ő érdekkörében felmerülő okból következett be, így felelősség nem terheli a keletkezett károkért. Az ügyvezető nyilatkozatára és a megállapított tényállásra utalt a körben, hogy a felperes saját személyi holmija továbbításának megszervezésére adott megbízást azzal, hogy az áru tulajdonosa ő maga és a felperesi jogelőd. Az amerikai szállítmányozó cég kérésére kértek egy közjegyző által hitelesített útlevél másolatot, ami alapján az amerikai speditőr elvállalta a bejelentést az USA hatóságai felé. A beléptetéshez szükséges több oldalas kérdőívet az áru tulajdonosának kellett kitölteni, mivel a rakomány megjelölése személyes holmi volt. A felperes állításával szemben csak 2013. december 16-án derült ki, hogy a felperesi jogelődnek ESTA-ja van, ami beutazási engedély és nem vízum és mindössze 90 napos tartózkodásra jogosít. A felperes további fellebbezési állításával szemben **F. A.** tanúvallomása alapján kitért arra is, hogy mind a houstoni kikötőbe, mind Houstonból a hamburgi kikötőbe, majd ...re ép és sértetlen zárral érkezett a küldemény. **F. A.** nak a 18. sorszámú jegyzőkönyv 11-13. oldalán rögzített vallomását idézte a plombákkal és a hatósági vizsgálattal kapcsolatban. Határozottan állította, hogy a felperes nem bizonyította az eljárás során, hogy 2013. december 16-a előtt tudomására hozta volna, hogy ESTA engedéllyel rendelkezik mindössze. A konténer visszaküldésének okával kapcsolatosan a vámbróker nyilatkozatát idézte és kiemelte, hogy a szállítmányozónak csak a szállítmányozással közvetlenül összefüggő hatósági rendelkezéseket kell ismerni és betartani, egyéb hatósági rendelkezések betartásáért nem felel. **K. T.** tanú 21. sorszámú jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozata szerint sem volt feladata az Amerikai Egyesült Államokba történő belépésre vonatkozó kioktatás, a beléptető okmányok megfelelőségére vonatkozó vizsgálat. Az erre vonatkozó információk az amerikai nagykövetségen és honlapján hozzáférhetők magyar nyelven, így arról a felperes tájékozódhatott. Az amerikai hatóságok vizsgálatának és eljárásának mikéntjére, a plombák sértetlenségére vonatkozóan **K. T.**nak és **A. Z.** nak a felperesi érvelést cáfoló nyilatkozatait idézte.

6.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, így azt az ítéltábla teljes terjedelmében vizsgálta felül.

7.

A fellebbezés alaptalan.

8.

Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a releváns tényeket helyesen állapította meg, döntése a perben irányadó jogszabályoknak és a per adataiból megállapítható bizonyított tényeknek megfelel, indokolási kötelezettségének eleget tett. A döntéssel és indokaival a másodfokú bíróság lényegében egyetért, annak indokolását azonban a fellebbezésre is tekintettel kiegészíti, illetve pontosítja.

8.1.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállás körében a szerződés tárgyát és a felek szerződéses akaratát, így azt, hogy a szerződés tárgya a felperes, illetve jogelődjének személyi (személyes) holmijának az USA-ba történő szállítása, amit egyértelműen alátámaszt az A/3/1/1 alatt csatolt és felperesi jogelőd által aláírt konténeres megbízás, amely az áru megnevezéseként a „személyi holmi” megjelölést tartalmazza, továbbá az alperes ügyvezetőjének a 2013. november 8-án kelt e-mailben küldött árajánlata, amelyben „személyi holmi exportra ...-Texas” megjelölés szerepel (F/39). Helytállóan állapította meg azt is, hogy az alperes mint szállítványozó feladatát nem képezte a beutazáshoz szükséges engedélyek beszerzése, az ezzel kapcsolatos tájékoztatás és ügyintézés, így nem volt feladata az arról való tájékozódás sem, hogy a felperes, illetve a felperesi jogelőd az USA-ban való tartózkodásra jogosult-e, erre vonatkozóan megfelelő engedéllyel rendelkezik-e. Helyes a tényállás a körben is, hogy a konténer USA-ba történő beléptetésének, bevitelének megtagadására nem az alperes érdekkörében felmerült okból került sor, a rendelkezésre álló bizonyítékokat, köztük az amerikai speditőr nyilatkozatát, és az azt megerősítő **F. A.** tanúvallomását az elsőfokú bíróság helyesen értékelte. A fellebbezés alaptalanul kifogásolja, hogy ... Trent volt a címzett, mert a felperes maga adta elő, hogy a személyes holmiját a saját részére kívánta kiszállíttatni. Ezt a kitöltött konténeres megbízáson és az azt megelőző ajánlaton kívül **Tné P. J.** személyes nyilatkozata (12. jkv. 4. oldal) és **N. D.** alperesi alkalmazott tanúvallomása (12. jkv. 6. oldal első bekezdés) is alátámasztotta.

A felperes fellebbezésében nyomatékosan, de alaptalanul hivatkozott arra, hogy a megbízási szerződés megkötésekor kitértek a beutazás feltételeire, és az alperes már ekkor tudomással bírt arról, hogy kizárólag ESTA engedéllyel rendelkeznek. Ezt az állítását az elsőfokú eljárásban semmivel nem bizonyította, a megbízásra vonatkozó okirat és az egyéb okiratok sem igazolják, hogy az ESTA engedély lényegére tájékoztatást, vagy e körben segítséget kért volna az alperestől. Az alperes a per során következetesen vitatta a felperes fellebbezésében e körben előadottakat, érdemi ellenkérelmében (4/II.) határozottan állította, hogy az érvényes bevándorlási okmányok kérdése előzetesen nem merült fel, mert a felperes a költöztetési megbízást megelőzően már kint tartózkodott az Egyesült Államokban, így ez rendezettnek tűnt a számára. Cáfolja a felperes előadását az a tény, hogy az alperes ügyvezetője a konténer USA-ba érkezését megelőző napokban e-mailben kérte a felperesi jogelőd vízumát, vagy tartózkodási kártyájának fotóját, mert ha a felperes állításának megfelelően tudomással bírt arról, hogy csak ESTA belépési engedéllyel rendelkezik, nyilvánvalóan nem lett volna erre szükség.

Nem vitás, hogy az amerikai hatóságok által végzett vizsgálatról hivatalos jegyzőkönyv, vagy egyéb okirati bizonyíték nem áll rendelkezésre, mindössze az alperes által megbízott amerikai speditőr nyilatkozata és **F. A.** tanúvallomása támasztja alá ennek tényét és ebből állapítható meg a visszaküldés oka is. A későbbiekben kifejtettek szerint azonban a perben azt kellett vizsgálni, hogy a kár mikor keletkezett, a per adataiból pedig egyértelműen megállapítható, hogy az nem a fuvarozás során következett be. Annak volt továbbá jelentősége, hogy az áru továbbítása az alperes szerződésszegése folytán hiúsult-e meg, ezt azonban a felperesnek kellett bizonyítani, amely bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. E körben maga is abból indult ki, hogy az áru visszaküldésére azért került sor, mert csak ESTA engedéllyel rendelkezett, és arról - állítása szerint - az alperes nem tájékoztatta, hogy ebben az esetben a megbízást nem tudja sikeresen teljesíteni. A fellebbezésében hivatkozott csak arra, hogy az alperes a belépési okmányokat helytelenül töltötte ki, ezért nem engedélyezték a konténer bevitelét az USA-ba. Erre azonban semmilyen bizonyítékot nem csatolt, ezt a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, az amerikai speditőr nyilatkozata és **F. A.** tanúvallomása sem támasztotta alá.

Az elsőfokú bíróság az ítélet jogi indokolásában helyesen állapította meg, hogy a felperesi jogelőd és az alperes között a régi Ptk. 514. §-a szerinti szállítványozási szerződés jött létre, amelynek nem vált részévé a MÁSZF, mert annak mint általános szerződési feltételnek az alkalmazását a felek a megbízási szerződésben nem kötötték ki. Helyesen hivatkozott a szállítványozó kötelezettségei körében a régi Ptk. 514-515. §-aiban írtakra, a szállítványozó felelőssége tekintetében pedig a régi Ptk. 520. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra. Helytállóan állapította meg a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként, hogy az ingóságok egy részének hiánya, illetve sérülése nem a fuvarozás tartama alatt következett be, a régi Ptk. 520. § (2) bekezdésében foglalt feltételek sem állnak fenn, mivel az alperes nem maga fuvarozta a küldeményt, továbbá a régi Ptk. 515. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségeinek teljes körűen eleget tett, így felelőssége sem a konténerben lévő áru sérülése, illetve hiánya, sem pedig az egyéb, a felperes által megjelölt károk tekintetében nem áll fenn. Az ítélet tábla a jogi indokolást a fellebbezésben foglaltakra is tekintettel azonban szükségesnek tartja kiegészíteni az alábbiakkal.

8.2.1.

A régi Ptk. 520. § (1) bekezdése értelmében a szállítványozó a szállítványozási tevékenysége körében a küldeményben bekövetkezett kárért fuvarozó módjára, más károkért az általános szabályok szerint felel. A (2) bekezdés kimondja, hogy a fuvarozás körében bekövetkezett kárért a szállítványozó csak akkor felel, éspedig fuvarozó módjára, ha vagy maga fuvarozta a küldeményt, vagy azt mások küldeményeivel együtt, ugyanazzal a szállítóeszközzel, el nem különítve (gyűjtőforgalomban) továbbította, és a kár ennek során keletkezett.

A törvény tehát eltérően szabályozza a szállítványozó helytállási kötelezettségét a küldemény továbbításának lebonyolítási szakaszai, illetve aszerint, hogy miben keletkezett a kár. Az 520. § (1) bekezdése a szállítványozási tevékenység kapcsán keletkezett károkért való felelősség szabályait, míg a (2) bekezdés a fuvarozás szakaszában bekövetkezett kárért való szállítványozói felelősség szabályait határozza meg. Ennek alapján a szállítványozó a szállítványozási tevékenysége körében, magában a küldeményben beállott kárért fuvarozó módjára, minden egyéb, a küldeményben bekövetkezett káron kívül eső további károsodásért az általános szabályok szerint felel. A fuvarozás körében bekövetkezett kárért a régi Ptk. 520. § (2) bekezdése alapján azonban csak akkor felel, ha maga fuvarozta a küldeményt vagy azt gyűjtőforgalomban továbbította, és a kár ennek során keletkezett.

8.2.2.

Az adott esetben a felperes kártérítés címén többféle igényt érvényesített, legnagyobb összegben és elsődlegesen a küldeményben bekövetkezett kárának megtérítését kérte. A fentiek tükrében így elsődlegesen abban a kérdésben kell állást foglalni, hogy a kár mikor következett be: a fuvarozás körében, vagy a fuvarozási tevékenységen kívül. Ha a fuvarozás során keletkezett, az alperes nem felel figyelemmel arra, hogy nem maga fuvarozott és nem gyűjtőforgalomban továbbította az árut, így a régi Ptk. 520. § (2) bekezdésében foglalt feltételek nem teljesülnek. Ebből következően nincs jelentősége annak, hogy a konténeren rajta volt-e a houstoni vámzár mielőtt kinyitották, mert a hiánya csak azt támasztaná alá, hogy a fuvarozás közben nyitották ki a konténert és akkor keletkezett a kár, ezért viszont az alperes szállítványozóként - mivel nem maga fuvarozott - nem felel. Nincs jelentősége ezért a fellebbezés azon érvelésének sem, amely arra vonatkozik, hogy F. A. tanúvallomását az alperessel fennálló üzleti kapcsolatra figyelemmel mint elfogult nyilatkozatot nem lehetett volna figyelembe venni.

Ennek ellenére rámutat az ítélet tábla arra, hogy az elsőfokú bíróság a vámzár épségét illetően a rendelkezésre álló bizonyítékokat, tanúvallomásokat a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint helyesen

értékelte és a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megalapozottan állapította meg, hogy a konténeren mindkét plomba rajta volt annak visszaérkezésekor és a kinyitásakor. Alaptalanul hivatkozik a felperes a fellebbezésében arra, hogy a houstoni vámzár a konténerbe volt bedobva, mivel ezt **A. Z.** fényképfelvételei nem támasztják alá. Mind az ő, mind **F. A.**, valamint **G. Cs.** tanúvallomása igazolta, hogy a konténer felnyitásakor az azon lévő zár sértetlen volt. A felperes fellebbezésében iratellenesen hivatkozik arra, hogy a vámzár száma HLXU ...-3, mivel a csatolt okiratok szerint ez a konténer száma volt. Az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette a nyilatkozatok alapján, hogy a konténeren két plomba volt felhelyezve, egy BILK kombi, amelyet erővágóval kellett levágni, s ezt **A. Z.** nyilatkozata is alátámasztotta, valamint a houstoni plomba, amelynek száma 206 727. **F. A.** tanúvallomása nem rekeszthető ki a bizonyítékok köréből elfogultságra hivatkozással, mivel meghallgatása előtt az elsőfokú bíróság tájékoztatta igazmondási kötelezettségéről és a hamis tanúzás jogkövetkezményéről, valamint önmagában az a körülmény, hogy az alperessel hosszabb ideje üzleti kapcsolatban áll, nem teszi kétségesé a szavahihetőségét. Az alperes A/13/2/8 szám alatt csatolta a felperes által is aláírt elismervényt, amelyet 2014. február 15-én a konténer átvétele során készítettek, és amely tartalmazza, hogy a konténer ép zárral, sértetlenül érkezett. Az elismervényen is egyértelműen feltüntetésre került a konténer száma, amit a felperes tévesen a plomba számával azonosított.

Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a per adatai alapján nem volt megállapítható, hogy a bizonyítékokat az elsőfokú bíróság kirívóan okszerűtlenül, a logika szabályaival ellentétesen értékelte volna, vagy iratellenes és egymásnak nyilvánvalóan ellentmondó bizonyítékokat vett figyelembe, így azok felülmérlegelésére a másodfokú eljárásban nem volt lehetőség. Helytálló volt az a következtetés a rendelkezésre álló bizonyítékok, a fuvarlevelek, **G. Cs.**, **F. A.** és **A. Z.** tanúvallomásai alapján, hogy a kár nem a fuvarozás során keletkezett figyelemmel arra, hogy **G. Cs.** és **A. Z.** is kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a houstoni zár és a BILK plomba a konténeren volt annak az érdi címen való kiszolgáltatása során (18. sz. jkv. 9., 10. oldal). A bizonyítékok fentieknek megfelelő értékelése alapján az is tényként fogadható el, hogy a hiány és a kár az amerikai hatóság vizsgálata során és a nem megfelelő visszacsomagolás folytán keletkezhetett. Ezt támasztja alá, hogy a konténert máskor nem nyitották ki, erre utal a sérülések jellege, valamint **A. Z.** nyilatkozata és vizsgálati jelentése is, amely tartalmazza, hogy az amerikai bevándorlási hatóság ragasztószalagját találták egyes csomagokon. Mindebből pedig az következik, hogy nem a fuvarozási, hanem a szállítmányozási tevékenységhez, a vámkezelés megszervezéséhez kötődő tevékenység folytán szükséges vizsgálni az alperes kártérítési felelősségének kérdését.

8.2.3.

Mivel megállapítható, hogy a vámhatósági vizsgálat során, tehát nem a fuvarozásnál, hanem a szállítmányozási tevékenység körében keletkezett a kár, abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a szállítmányozóként eljáró és ebből eredően fuvarozó módjára felelős alperes ki tudta-e menteni magát a felelősség alól.

Ebben a körben a régi Ptk. 501. §-ának rendelkezései az irányadóak, amely értelmében a fuvarozó akkor nem felel a küldemény átvételétől a kiszolgáltatásig terjedő idő alatt a küldemény teljes vagy részleges elveszéséből, megsemmisüléséből vagy megsérüléséből keletkezett kárért, ha a kár: a fuvarozó tevékenységi körén kívül eső elháríthatatlan ok (a); a küldemény belső tulajdonsága (b); a csomagolás kívülről észre nem vehető hiányossága (c); a feladó által végzett berakás, illetőleg a címzett által végzett kirakás (d); vagy annak következtében állott elő, hogy a feladó, a címzett vagy az általuk rendelt kíséző nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, ideértve azt az esetet is, ha a feladó a szükséges okmányokat nem adta át, vagy nem jól töltötte ki, továbbá ha a fuvarozót nem tájékoztatta a küldemény kívülről fel nem ismerhető rendkívüli értékéről (e).

A régi Ptk. 502. § (1) bekezdése értelmében a fuvarozót terheli annak a bizonyítása, hogy a kárt a tevékenységi körén kívül eső elháríthatatlan ok okozta, míg a feladó, illetőleg a címzett kötelezettsége annak a bizonyítása, hogy a kár nem a küldemény belső tulajdonságára vezethető vissza.

Miután az adott esetben a kár bizonyítottan a vámhatóság tevékenysége folytán keletkezett, azaz az USA-ba történő beléptetés során, ami a szállítványozó tevékenységi körén kívül eső elháríthatatlan oknak minősül figyelemmel arra, hogy ezen eljárásra semmilyen ráhatása nincs, a régi Ptk. 501. § a) pontja folytán az alperesnek nem áll fenn a kártérítési felelőssége a küldeményben bekövetkezett kárért.

8.2.4.

A küldeményben bekövetkezett káron túl előterjesztett, a szállítványozási díjjal kapcsolatos igény körében a felperes a régi Ptk. 503. § (1) bekezdésére, 520. § (1)-(2) bekezdéseire, valamint az 521. § (3) bekezdésére, másodlagosan a régi Ptk. 361. § (1) bekezdésére hivatkozott.

A régi Ptk. 503. §-ának (1) bekezdése, vagyis a felperes által megjelölt rendelkezés értelmében a küldemény elvesztése esetében a fuvardíjra nem tarthat igényt a fuvarozó, köteles továbbá megtéríteni az elvesztett dolog értékét. E szabály azonban a fuvarozó kártérítési felelősségének mértékére vonatkozik, az adott esetben pedig az alperes eredményesen kimentette magát a felelősség alól, így fel sem merülhet e rendelkezés alkalmazása és ennek alapján a szállítványozási díj visszafizetésére vonatkozó kötelezettsége. A másodlagos jogcím, a jogalap nélküli gazdagodás megtérítése pedig a felek közötti szerződéses jogviszony miatt kizárt, az alapján az alperesnek visszatérítési kötelezettsége szintén nem áll fenn.

8.2.5.

A szállítványozással kapcsolatban felmerült további kár, így az amerikai közreműködőnek kifizetett költség és a felperes családjának utazási költsége körében helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a régi Ptk. 520. § (1) bekezdés második fordulója alapján a szállítványozó felelőssége az általános szabályok szerint állhat fenn. Helytállóan jutott arra a következtetésre is, hogy az alperes részéről e körben szerződésszegés nem állapítható meg, mert a régi Ptk. 515. § (1) bekezdésében foglalt és a szállítványozással kapcsolatos kötelezettségeinek eleget tett. Hangsúlyozza az ítéletábra, hogy az alperes mint szállítványozó csak a szállítványozással kapcsolatos hatósági engedélyek tekintetében volt köteles tájékoztatni a felperest, így tájékoztatási kötelezettségét nem sértette meg. A felperesi jogelőd érdekkörébe esett, hogy beutazási engedélye alapján az USA hatóságai engedélyt adnak-e ilyen nagyságrendű személyes holmi bevitelére, és az is, hogy a személyes ingóságai sikeres beléptetéshez szükséges tartózkodási engedéllyel, vagy más vízummal saját maga rendelkezik-e. Ebből következően nem volt annak jelentősége, hogy címettként, vagy kapcsolattartóként szerepelt-e **K. T.** az okmányokon, és hogy a felperesi jogelődöt áttelepülőként jelölték meg, de ezek a körülmények a rendelkezésre álló adatok alapján nem állnak okozati összefüggésben sem azzal, hogy az árut nem engedték be, sem azzal, hogy azt átvizsgálták.

Az amerikai speditőr vámügynök és az alperesi ügyvezető nyilatkozata szerint a konténer fizikai átvizsgálása és a beléptetés engedélyezése az amerikai hatóságok különböző részlegeinél történt, így nem helytálló az a felperesi hivatkozás, hogy amennyiben az ESTA engedély miatt kizárt a konténer beléptetése, szükségtelen a konténer tartalmának átvizsgálása. Az amerikai speditőr és **F. A.** tanúvallomása is igazolta, hogy a konténer vizsgálata a beléptetési okmányoktól függetlenül történt,

és noha megállapították, hogy tiltott árut nem tartalmaz, a beléptetésére mégsem kerülhetett sor. Nincs arra adat és erre a felperes sem hivatkozott, hogy a szállítmányozási szerződésből eredő kötelezettségeit az USA-ban eljáró partnerek vonatkozásában az alperes megsértette volna. Az alperes által megbízott speditőr a feleket megfelelően tájékoztatta, az pedig, hogy az alperes a valóságnak megfelelően tüntette fel az okmányokon a felperest feladóként és címzettként, valamint személyi holmikként a konténer tartalmát, nyilvánvalóan nem alapozhatja meg az alperes szerződésszegő magatartását.

9.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - kiegészített indokolással - helybenhagyta. A felperes fellebbezése másod- és harmadlagosan az ítélet hatályon kívül helyezésére irányult, ez azonban nem volt indokolt, mert a fentiekben kifejtettek miatt az érvényesített jog fennállása nem volt megállapítható, és ebben a körben a felperes további bizonyítási indítványt nem terjesztett elő.

10.

A sikertelen fellebbezésre tekintettel a felperest kötelezte a másodfokú perköltség viselésére, így az alperes jogi képviselőjével felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései szerint megállapított, az elsőfokú bíróság által is elfogadott és a fellebbezésben nem támadott ügyvédi munkadíj alapul vételével. A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 1.119.500 forint fellebbezési illeték megfizetésére is a felperes köteles a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján.

Budapest, 2018. január 25.

. Sándor Ottó s.k.

a tanács elnöke

dr. Buglyó Gabriella s.k.

előadó bíró

dr. Balsai Csaba Zoltán s.k.

bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő